

Türkiye'de Organize Sanayi Bölgelerinin Kurumsallaşması Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkiye'de Organize Sanayi Bölgelerinin Kurumsallaşması Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31982>

Özet

Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) kurumsal kapasitesini ve yönetsel olgunluğunu değerlendirmek amacıyla 2015 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, Türkiye'deki OSB'lerin yasal düzenlemelere uyumu, organizasyonel yapı, şeffaflık, hesap verebilirliği, hizmet kalitesi ve çevre yönetimi gibi çok boyutlu kurumsallaşma unsurlarını ölçmeyi hedefler. Bu araç, OSB yönetimlerinin mevcut durumlarını analiz etmelerine ve karışlaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmelerine bilimsel bir zemin sağlamaktadır.

Ölçek, Hasan Dağlar tarafından yürütölen akademik bir çalışmada geliştirilmiş olup, sanayileşme politikalarını etkinliğini artırma ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunma potansiyeli yüksek olan OSB'lerin yönetsel standartlarını incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Organize Sanayi Bölgesi (OSB), Kurumsallaşma, Örgüt Yapısı, Yönetim, Sanayileşme, Hesap Verebilirlik, Şeffaflık, Türkiye, Organizasyonel Gelişim.

Yazarlar

Hasan Dağlar.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) kurumsal gelişim düzeylerini sistematik bir biçimde belirlemektir. Bu belirleme, OSB'lerin sadece fiziksel altyapı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda etkin bir yönetim, şeffaf karar alma süreçleri ve yüksek hizmet kalitesi sunma yeteneklerini değerlendirmeyi amaçlar. Elde edilen veriler, OSB yönetimlerine ve ilgili kamu kuruluşlarına, kurumsal zayıflık alanlarını tespit etme ve stratejik iyileştirme planları hazırlama konusunda rehberlik etmektedir.

Ölçek, OSB'lerin planlı sanayileşme, kentleşmeye katkı, altyapı hizmetlerinin maliyet etkinliğini ve çevre yönetimi gibi kritik işlevlerdeki performansını ölçerek, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınma hedeflerine ulaşmasında OSB'lerin rolünü maksimize etmeyi hedeflemektedir.

Yapı

Türkiye'de Organize Sanayi Bölgelerinin Kurumsallaşması Ölçeği, çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Kurumsallaşma yapı, bir kurumun örgütsel olgunluğunu, çevresel değerliklere uyum yeteneğini ve karar alma süreçlerinin rasyonelliğini yansıtır. OSB bağlamında bu yapı; yasal düzenlemelere uyum, organizasyonel netlik, kalite yönetim sistemlerinin uygulanması, iç

denetim mekanizmaları varlığı, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi temel kurumsal yönetim ilkelerini içerir.

Ölçek maddeleri incelendiğinde, kurumsal yapı genellikle ağırdaki alt boyutlar kapsadığı görülmektedir:

Yasal ve Planlama Kapasitesi: Yasal düzenlemeler ve planlı sanayileşmeye katkı (Madde 1-4).

Organizasyonel Olgunluk ve Yönetim: Görev tanımları, organizasyon yapısı, eğitim ve ekip çalışması (Madde 5-11).

Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik: Karar alma özerkliği, misyon/vizyon belirlenmesi, bilgiye erişim ve denetim (Madde 12-19).

Çevresel ve Dış Etkiler: Çevre yönetimi, bilgi paylaşımı, işbirliği ve teknoloji geliştirme (Madde 20-27).

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisine dair detaylı istatistikler ("") belirtilmemiştir. Ancak, ölçeğin akademik bir dergide yayımlanan bir çalışmada kapsamında geliştirildiği göz önüne alındığında, içerik geçerliliğinin sağlanması için uzman görüşlerine başvurulmuş olması muhtemeldir. Ölçek maddelerinin kapsamlılığı, OSB mevzuatı ve yönetim pratiklerini derinlemesine ele alması nedeniyle yüksek bir yüzey ve içerik geçerliğine işaret etmektedir.

Yapı geçerliliğinin (Construct Validity) belirlenmesi için, ölçeğin ölçtüğü kurumsallaşma yapılarının teorik beklentilerle uyumlu olup olmadığını gösteren istatistiksel analizlerin (muhtemelen Faktör Analizi) yapılması gerekmektedir. Kullanıcılar, ölçeği uygulamadan önce ilgili referans makaleyi (Dağlar, 2015) inceleyerek geçerlik çalışmalarına dair ayrıntılı bilgilere ulaşmaları önerilir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik analiz sonuçları ("") açıkça sunulmamıştır. Tipik olarak, bu tür Likert tipi geliştirme ölçeklerinde iç tutarlılığın (Internal Consistency) ölçülmesi amacıyla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ölçeğin güvenilirliğinin tam olarak değerlendirilebilmesi için, orijinal çalışmada yer alan iç tutarlılık analiz sonuçlarının incelenmesi kritik öneme sahiptir. Ölçeğin 27 madde gibi yüksek sayıda madde içermesi, tutarlı bir yapı setinin beklenmesini sağlamaktadır.

Faktör Analizi

Türkiye'de Organize Sanayi Bölgelerinin Kurumsallaşması Ölçeği, kurumsallaşmanın hukuki, organizasyonel ve yönetsel boyutları kapsayan 27 maddeden oluşmaktadır. Bu kadar geniş bir yelpazeyi kapsayan bir yapının tek boyutlu olması beklenemez. Bu nedenle, ölçek geliştirme sürecinde muhtemelen Keşfedici Faktör Analizi (KFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısı belirlenmiştir.

Faktör analizinin amacı, 27 maddenin hangi temel kurumsal faktörler altında toplandığını ortaya koymak ve kurumsallaşma kavramını daha yönetilebilir alt boyutlara ayırmaktır. Örnek maddeler (Organizasyon yapısı, denetim, çevre yönetim sistemi) farklı kurumsal düzeylere işaret ettiğinden, ölçeğin çok faktörlü bir yapı sergilediği tahmin edilmektedir. Orijinal çalışmanın incelenmesi, bu faktörlerin net isimlerini ve madde dağılımlarını sağlayacaktır.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Öz Bildirim (Self-Report) Envanteri

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) yönetim kademeleri, yöneticileri ve ilgili personel.

Age Group: Yetişkin (Organizasyonel bağlamda çalışan profesyoneller).

Population Details: Türkiye genelindeki Organize Sanayi Bölgeleri yönetimlerinde görevli katılımcılar. Ölçeğin uygulanması için OSB'lerin kurumsal yapısını ve işleyişini iyi bilen personel gereklidir.

Test Methodology: Ölçek 5'li Likert derecelendirme formatını kullanmaktadır:

Tamamen Katılıyorum (5)

Katılıyorum (4)

Kararsızım (3)

Katılmıyorum (2)

Kesinlikle Katılmıyorum (1)

Anahtar Kelimeler

OSB Yönetimi, Kurumsal Kapasite, Kalite Yönetim Sistemi, Çevre Yönetimi, OSBÜK, Endüstriyel

Gelişim, Örgütsel Esneklik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: hdağlar@karatekin.edu.tr

Correspondence Address: Çankır? Karatekin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (Tahmini).

Şinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2015

Şinler ve Kullanım: Ölçek, akademik bir makale içinde yayımlanmıştır ve bilimsel araştırmalarda kullanılabilir. Ticari veya geniş çaplı kurumsal uygulamalar için yazarla iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Sorumlu Yazar: Hasan Dağlar.

Ücret: Ölçek kullanım? için herhangi bir ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: turkiyede-organize-sanayi-bolgelerinin-kurumsallasmasi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Dağlar, H. (2015). Türkiye'de organize sanayi bölgelerinin kurumsallaşması ve karşılaştıkları sorunlara çözüm önerileri. *Çankır? Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*. Makalenin dijital nesne tanımlayıcısı (DOI) aşağıdadır: <http://dx.doi.org/10.18074/cnuibf.239>

Türkiye'de Organize Sanayi Bölgelerinin Kurumsallaşması Ölçeği Maddeleri

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNİN KURUMSALLAŞMASI

OSB ile ilgili yasal düzenlemeler OSB lerin kurumsallaşmasını sağlar.

OSB planlı ve düzenli sanayileşmeyi sağlamada önemli bir araçtır.

OSB kentleşmeyi yönlendirir ve düzenli kentleşmeye katkıda bulunur.

OSB'lerde düşük maliyetle altyapı hizmetleri verilmektedir.

OSB'mizin açık ve net hazırlanmış bir organizasyon şeması vardır.

OSB'mizde tüm çalışanların görev, yetki ve sorumlulukları yazılı olarak belirlenmiştir.

OSB'mizde hizmet kalitesini geliştirme (kalite yönetim sistemi) çalışmalarını yapmaktadır.

OSB'mizde işler belli bir sistem içerisinde gerçekleştirilir ve ekip çalışması yapılır.

- OSB'mizde çalışanlar düzenli olarak eğitime tabi tutulur.
- OSB'mizde birimler arasında iyi bir iletişim ve işbirliği vardır.
- OSB'mizin örgüt yapısı, değişimlere çabuk cevap verecek şekilde esneklikte.
- OSB'miz kendi kararlarını alabilen bir kurumdur.
- OSB'mizin misyonu ve vizyonu OSB yönetimi tarafından belirlenmiştir.
- OSB'miz ile ilgili bilgilere, ilgili kişi ve kuruluşlar kolayca ulaşabilmektedir.
- OSB yönetiminin aldığı kararlar şeffaf ve hesap vermeye açıktır.
- OSB'mizin internet sitesi vardır ve bilgiler hızla güncellenmektedir.
- OSB ile ilgili hesaplar muhasebe standartlarına uygun olarak kaydedilmekte ve raporlanmaktadır.
- OSB'miz denetim kurulu, iç denetim yapar ve kayıtları düzenli kontrol eder.
- OSB yönetimi, kararlarından doğan sonuçların sorumluluğunu üstlenmektedir.
- OSB'mizde etkili bir çevre yönetim sistemi uygulanmaktadır.
- OSB'miz diğer OSB lerin başarıları uygulamalarını örnek alır.
- OSB'lerde işletmeler arasında bilgi paylaşımını ve kullanımını sağlayan etkin bir iletişim ağına ve bilgi bankasına ihtiyaç vardır.
- Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kurulu (OSBÜK), OSB'lerin yardımları ve ortak sorunlarının çözümünde etkilidir.
- OSB'ler yatırımcılara rehberlik etmekte ve danışmanlık hizmetleri sunmaktadır.
- OSB'lerde teknoloji geliştirme merkezleri kurulması faydalıdır.
- Çevremizdeki Üniversiteler ile OSB'mizin yakın işbirliği vardır.
- Organize sanayi bölgelerinde kurum kimliği oluşmuştur.